

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ
 Цена за Србију:
 на годину 6 дин.
 за пола године 3 дин.
 за стране земље на годину 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА
 ЈЕ У ЗДАЊУ
 ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
 Преглату ваља сласти унутрицом на општински суд а све кореспонденције на уредника
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
 Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске држан 9. Јула 1888 г.
 (по стенографским белешкама)
 почет у 8 часова по подне.

Били су: председник г. Ж. Карабиберовић, члан суда г. Јанаћ Јанковић, чланови одбора: г. г. Коста Петровић, Милорад Јанковић, Радоје Драговић, Захарије З. Поновић, Самуил Пијаве, Др. М. Т. Леко, Милан Банковић, Св. Богорић, Дим. Наумовић, Глиша Јосиповић, Никола П. Михајловић, Дим. Ђ. Миловановић, Петар Д. Видаковић, и Коста Црногорац.

Председник. Молим вас, господо, састанак је отворен. Извол'те чути протокол последњег састанка нашег. (Секретар прочита).

Гл. Јосиповић. Ја имам нешто да приметим на протокол. Ми нисмо решили прошли пут, да се од прве рате само одбија предузимачима при исплаћивању, него од сваке рате.

Сам. Пијаве. Има још једна погрешка. Прошли пут је решено: да два одборника и чланови школског пододбора дорћолских школа траже кућу за мушку школу, а ту је записано: да иду само председник пододбора и одборници, а чланови не. С тога ми нисмо, као чланови пододбора, нисмо ни звати.

Председник. Ми смо нарочито казали, да и ви идете.

Мил. Јанковић. Овде стоји, да нису одобрене лицитације за дућане у фишекцијској улици — а ми смо на против одобрили.

Председник. Ја сам мислио, да су одобрене само за два дућана и то за оне, што су на Ђошку, а за остале, да сте решили, да ја издам. Ја сам већину дућана дао телалима по 30 дин., а надам се, да ћу у кратком времену све издати.

Др. М. Т. Леко. И ја сам био против лицитације, али је ипак решено: да се одобрава.

Св. Богорић. И ја сам био у мањини, али је већина одобрила лицитацију.

М. Миловановић. Било је гласање, и лицитација је одобрена.

Председник. То је забележено у стенографским белешкама. Ја се добро сећам, да сте одобрили само за она два на Ђошку. Ударили сте гласом на шпекулацију. Ја сам вам казао да телали нуде по 24 дин. за сваки дућан, а ви сте рекли, да не дајете без добре кирије. Ја сам

према томе издао пет дућана по 30 дин.; остала су још четири, надам се, да ћу и њих у брзо издати. (Чује се: „још боље“.)

Мил. Јанковић. Мислим, да смо у прошлој седници решили да се после закључене лицитације не примају више понуде. Ово треба саопштити предузимачима. То решење није саопштено г. Бихлеру. те он с тога није ни нудио нижу цену.

Председник. Кад се остави комисији или председништву, да оно сврши неку ствар, оно има право, да је и дефинитивно сврши.

Ми смо питали: оће ли ко да ради испод цене, која је изишла на лицитацији. Бихлер је пристао на 1:10 дин., после је дошао онај калдрмија па се нудио за 1:08 дин., а за тим за 1 динар. Ја му понудим 90 п. те он пристаде на 95 п. и ми закључисмо тако. Мислим, да кад смо закључили за 23 паре испод цене, која је изишла на лицитацији, да је добро. За тим дође Бихлер и каза да пристаје за 4 гроша, али ја сам му казао да је лицитација закључена.

Ја нисам, истина, ставио на дневни ред, али ви ћете ваљада дозволити, да вам саопштим извештај комисије за примање нивелационих планова, које је израдио г. Чађевић. Пошто је тај извештај упућен на председништво општинско, то вас молим да га чујете.

(Секретар прочита).

К. Црногорац. Ја сам овај извештај, који је сада прочитан, читао у нашим „Општинским новинама,“ и ја смоје стране могу, да изјавим: да је г. Чађевић нама осветлао образ. Ја бих желео да примимо извештај комисије хвалом господину Чађевићу. Јер ја, у колико се сећам, било је много говора, да је нетачно и несавесно рађено, а овде стоји напротив, да је рад са свим савестан. Па за то ја предлажем да примимо ову изјаву са захвалношћу према г. Чађевићу. (Врло добро).

П. Видаковић. И ја се придружујем мишљењу г. Црногорчеву. Ја бих предложио, да се господину Чађевићу даде још и каква материална награда на име тога, што је поред добро израђеног посла израдио нешто више.

Председник. Молим вас господо. Мени је г. Чађевић послао један акт којим тражи комисију, која ће прегледати његово примање и издавање. Па после тога можемо решити за награду, а сад остаје на томе, да је цео одбор изјавио благодарност г. Чађевићу.

Св. Богорић. Да се заведе, да је господин Чађевић издата благодарност једногласно. О рачунима ћемо после засебно решити.

Председник. У исто време, мислим, да треба изјавити захвалност и комисији, која је прегледала рад г. Чађеви-

Бев. Та е, господа истина имали неку дијурну, али она није била бог зна каква, и за то треба и њима изјавити захвалност. (Чује се: „и њима“).

Чујте дакле тај акт.

(Секретар прочита).

Председник Мени је г. Чађевић казао: да би добро било, кад би се одредила једна комисија из одбора, која би сравнила његове примања и издавања по уговору који постоји између њега и општине, — па да се види, да ли је све, што је примио, по уговору; да му није нешто и мимо уговора дато, те би тако можда узео и коју стотину динара више. Ја вас молим, да одредите 2—3 члана који ће све то прегледати.

Изабрани су: П. Видаковић, др. М. Т. Леко, Јосимовић, Грг. Миленковић и Св. Боторић — тако, да и тројица могу радити, ако се више њих не може скупити.

Председник. Сад се може прочитати, ако хоћете, одвојено мишљење једног члана те исте комисије, премда о томе могу само специјалисте да расуде. Оно је послато заједно са мишљењем већине г. министру грађевина и г. министру унутрашњих послова, који су надлежни, да цео овај рад одобре или неодобре. Тек кад се тамо одобри, можемо ми даље радити. С тога се говори у вароши, да се у општини ништа не ради. Ми не можемо нигде градити кадрме, док нам се нивелациони план не одобри, јер се нивелета негде јако спушта и негде опет пење.

Ст. Чађевић. Најпре дубоко и свесрдно захваљујем се представништву на овде указаном ми признању мога труда. Још се дубоко захваљујем и благодарим поштованом представништву и оној господи која су имала уздања у мене те ми овај рад поверила.

Моја је једина и највећа брига била, не да испуним формулисане тачке уговора, који је могао и непостојати, већ, да тим плановима ова општина потпуно подмирује свеколике потребе које условљавају и проистичу из што савршеније нивелације. Не мања ми је брига била да оправдам поверење госпде одборника и бив. председника ове општине, који ми ову ствар поверише.

Многој господи одборницима неће бити познато како је ова ствар текла, а ја ћу учтиво замолити представништво да приликом, кад комисија за финансијске односе поднесе свој рад, у кратко испричам како се ова ствар од почетка до њеног свршетка развијала, управо њен генезис те да господа стеку право суђења о целој предмету.

Председник. Сад имамо да решимо још једну ствар, која не трпи одлагања. Мени су одборници школских одбора реферисали: да су добили налог од г. министра, да све школе морају бити на време отворене. Међу школама, које нису у нашим зградама, има и таквих случајева, да им рок закупу истече, а цена се не мења. Ја бих вас молио, да ме овластите, да све те уговоре могу продужити, али с том погодбом: да се општина може иселити и уговор раскинути, кад направи своје школе.

Св. Боторић. Ја мислим, да ви треба у овој ствари да се владате у границама буџета.

Председник. У правилима стоји: да ја сам могу то учинити, као председник главног школског одбора, но ја сам толико толерантан те и вас питам за савет.

Сам. Пијаде. Ја мислим, да ви сами не можете то да свршите, јер где год се какав нов уговор овакве при-

роде закључује, мора се изабрати комисија, која ће видети, да ли је скупо или није, и према томе се тај уговор одбацује или закључује. Ето тако ми сад плаћамо за дорђолску школу 500 дук.

Св. Боторић. Овде предговорник г. Пијаде говори само за дорђолску школу, а међу тим говор је о свима школама — да ли да се одобре стари уговори или не?

Ја мислим да г. председник може то свршити са члановима сваког пододбора, по што има у сваком кварту школеки пододбор, наравно, да се ту треба, да држи граница буџетских. Јер било би грешно, да ми сад на време не оправљамо школе, него после, кад деца пођу у школу, па се од оне влаге разболу и болују целе зиме.

Гл. Јосиповић. И ја сам мишљења, кога је и г. Пијаде. Јер плаћати 500 дук. за једну кућу на Дорђолу, то је и сувише.

Ја би био мишљења, да се одреди једна комисија, која би одмах сутра све уговоре прегледала, јер можда ми плаћамо негде и 800 дук., кад на Дорђолу плаћамо 500 дуката.

Председник. Августа месеца почињу школе, а куће се не могу наћи пре Новембра.

Ја мислим, да обновимо све уговоре, где се цена не мења, под том погодбом, да општина може раскинути уговоре, кад сама подигне школе.

М. Маринковић. Онда они могу за ова 3 месеца да нас уцењују.

Гл. Јосиповић. Њих треба још обвезати и на то: да, ако општина нађе школе по јевтинију кирију, може њихове зграде оставити сваких 6 месеца т. ј. Маја и Новембра.

Председник. И ја се с тим слажем.

П. Видаковић. Ја сам ономад тражио да нам се поднесе извештај о томе: које зграде општина држи под закуп, по коју цену и кад рок закупу истиче. Одбор је решио, да нам ви поднесете тај извештај.

Ја знам, да има кућа, које скупо плаћамо, и то по овоме предлогу треба да остане. Сад ви хоћете, да и ми овако решимо. Ја то не дозвољавам. Ми тумарамо. Ми смо једну ствар једном решили, а сад се хоће друкчије. Ми смо казали да оћемо да прегледамо. Пустите нас дакле да прегледамо. Ми смо казали: хоћемо да видимо где су нам те школе и колико за њих плаћамо, и за то док се то не поднесе, не ћемо ништа да решавамо.

Овоме предлогу г. председника нема места, догод се тражени реферат не поднесе.

Председник. Ја сам вам дао за то разлога.

П. Видаковић. Разлози ти нису довољни, да променимо нашу одлуку. Мислим, да има довољно времена, да се све сврши.

Св. Боторић. Г. Председник је поднео овакав предлог: да се за све школе, којима се не мења цена, могу закључити нови уговори и да се оне могу оправити.

Овде није био говор о 500 и 800 дук. Нико није казао: да побија одборско решење. Сад што г. председник није поднео извештај, то је друга ствар.

Гл. Јосиповић. Ја мислим, да сте ви казали за оне школе, којима се не повишује цена.

Председник. Најпосле где је велика сума, ви одредите комисије, па ћу им ја поднети извештај, па нека раде.

М. Маринковић. Ја хоћу, да се ово износи на два месеца напред.

Председник. Ја нисам био дужан ни ово, да вам износим.

П. Видаковић. Ја молим, да останемо при оном што смо раније решили. Ја сам пре 12 дана предложио, да нам се у првој идућој седници поднесе реферат; које куће држи општина под закуп, по коју цену и кад им рок закупа истиче. Од тог доба има већ 12 дана. Ја мислим, да извештај треба поднети, и онда ми би могли тек да решимо.

Председник. По правилима школски одбори набављају те куће, и о томе подносе извештај. Ја би могао то и без вас свршити, но по што се прекорачује за 6—700 дин. одређена цифра, то за то и износим пред вас, да ми одобрите. Ово што сам вам сад реферисао, то је услед тога, што ми је председник пододбора казао, да ако ми почнемо, да одређујемо комисије отићи ћемо у бесконачност и онда ја одговарам као председник тога одбора.

К. Црногорац. Ви сте тражили од нас, да вам одобримо, да се оправе школе. Ја мислим, да нико неће бити томе противан. Но, ако су кирије за те школе доиста скупе, онда на сваки начин, као што је г. Видаковић предложио, треба урадити оно, што је решено.

По правилима школским одбор има право, да бира кућу, али политички одбор има право, да погоди цену. Ја мислим, да овластимо г. председника, да он нареди, да се школе оправе онде, где су цене мање.

Председник. Ја мислим, да по овој ствари сазовем ванредну седницу, па да ову ствар решимо. (Прима се). Сад чујте молбу грађана из савског краја, који моле да им се начини калдрма.

(Секретар прочита).

Председник. По овоме је рађено још пре 5—6 год., али је вазда одлагано. Ви, који сте из тога краја кажите да ли је нужно или није.

Раден. Драговић. У самом је интересу општине, да се та улица калдрмише, јер су сви плачеви у њој општински. Покрај првог плаца има калдрме те с тога је њему цена, колико је за друга два, покрај којих нема калдрме. По томе се види, да би цена плачевима скочила, чим би се калдрма подигла.

Гл. Јосиповић. Ја налазим, да онде треба калдрма, али, како чујем, да ће се одонуд иселити дрваре и да ће се насипати, то сам мњева, да се ово одложи још за неко време.

Св. Боторић. Што су одономад дрва пала, баш је томе узрок тај, што нема калдрме, јер су плачеви покрај калдрмисаног дела улице скупи, те дрвари морају да слажу дрва високо, а да је свуда калдрма, онда би се мало разместили. Дрва ће да падају за то што је кирија скупа. Кад би ми начинили калдрму, она би се брзо исплатила.

Председник. Та је ствар покренута још пре 5—6 год. Ја сам вазда говорио, да дрваре не треба онде да остану, — онде ће се можда преместити ђумрук. Али то се не зна, кад ће бити.

Ја мислим, да треба да водимо рачуна и о нашим

грађанима. Треба да подигнемо калдрму и њих ради и себе ради.

Ја мислим, да треба да подигнемо калдрму само средином и то до пумпе, јер у случају пожара сакације се заглибе у блату и ми овамо страдамо.

Ја мислим, да направимо привремену калдрму.

Св. Боторић. Ја мислим, да се калдрма не прави целом ширином, него само средином, тако, да се могу двоја кола мимоићи. То ће бити и у нашем интересу а и у интересу грађанства.

Дим. Наумовић. Зар се онде не би могао да начини насип? Ја мислим, да је боље за оно место насип; а и кошта јевтиније.

Председник. Ако направимо насип, то ће нам пропасти, кад се бара буде насипала; а међу тим камен се опет може употребити.

Д. Наумовић. Ако се мисли скоро да насипа, онда не треба.

Св. Боторић. Ако направимо насип, он ће за месец дана пропасти. Немојмо, људи, да бацамо паре у насип!

Др. М. Лeko. Ја бих био мишљења, да се ово одложи. Јер, да се направи тако звана „добра“ калдрма, то би значило бацити новац. А кад је пожар у вароши, сакације не морају са пумпе захитати воду.

Св. Боторић. Ја бих предложио, да се одреди једна комисија, па нека види, шта ће коштати калдрма а шта насип.

К. Црногорац. Коштало би до 200 дук. Ако направимо макадам од крупног камена требало би до 10 лађа песка и камичка, што ће коштати до 100 дук., а од прилике толико би коштао и камен.

Дакле макадам од крупног камена или калдрма не ће више коштати од 200 дук. Само она два плаца кадра су, кажу, да то исплате. На послетку добијали би и воду јевтиније.

Председник. Дакле, да одредимо комисију, која ће разгледати како је најбоље, да се та улица калдрмише. Слажете ли се, господо, с тиме? (Слажемо се.)

Чујте извештај о лицитацијама држаним за грађење канала код купатила г.г. браће Поповића и код Вајлона. (Секретар прочита).

Председник. Разлика је, као што видите, између старе и нове лицитације за 10 дин. Одобрава ли одбор ову лицитацију? („Одобрава“).

Чујте извештај о лицитацији држаној за грађење калдрме на ђумруку.

(Секретар прочита.)

Гл. Јосиповић. Многи су ми говорили, да је г. Станко наш пређашњи рачуновођ ортаковао са многим општинским предузимачима. То исто од прилике видео сам и при лицитацији за канале. Кад сам ја терао оне предузимаче, да положе кауцију, један ми рече, да ће за њега донети г. Ђ. Хаџи-Живковић наш кмет. И доиста он донесе, те ју онај предузимач предаде нама, рекав да има и више.

По што г. Ђока рукује с кауцијама у општини, то сумњам, да она положена сума, неће бити из те касе. С тога тражим, да се одмах његова соба запечати и одреди комисија, која ће прегледати касу.

К. Црногорац. За такве ствари надлежан је г. председник. То би била рђава практика, кад би ми усвојили ваш

Предлог. Чим Ви јамчите, да је новац из општинске касе? Јамчите ли вашом кашћу? А није лако казати „сумњам“. Кад би радили онако, како је урађено пре 2—3 дана с једним чиновником нашим, то би значило правити јуриш на једног часника општинског.

Ја не бих дозволио да такве речи падају овде. Ако би ми ово појмили, изашло би то, да бих ја могао да кажем: да ја сумњам о ваш рад.

То сте ви могли казати поверљиво г. председнику, а не да бацате овако тешке речи пред одбор.

Ја вас као одборник молим, да не бацате такве речи. Ја се бојим, да би ми добили прекоре, да смо се овде скупили да бацамо с мњу на овог и оног.

Г. Јосиповић. Ја сам казао, да он заступа интересе предузимача и даје му новац те да као кауцију положи.

Пера Видаковић. Ако је г. Ђока био одређен од стране управне седнице, да присуствује при лицитацији, онда никако није имало места да он доноси и положи кауцију за некога. Таква радња његова сумњива је и никако се не може дозволити, а много мање правдати. Г. К. Црногорац одваја г. Живковића као чиновника општинског и као приватног човека, па вели да је то могао да чини као приватан човек. То стоји, но он је као члан комисије то урадио и донео новце за кауцију и однео, те се везна, шта је у ствари било.

За овакав његов посао одбор треба да умоли г. председника, да г. Ђоку казни укором.

То што г. Црногорац каже, да је опасно овако износити против појединих личности без довољног уверења нема смисла, јер је сваки одборник позван да пази на све неуредности званичника општинских и ове саопшти председнику.

Ево што је г. Глиша видео и саопштио одбору и ја му као одборнику потпуно верујем, а и сваком се одборнику веровати мора, па с тога г. Глиши треба од стране одбора изјавити благодарност, и ја му од своје стране благодарим.

Председник. Лепо господо, ја ћу то још сутра извидити. Заиста, кад наш један званичник овако ради може да се сматра као нешто неморално и управ изгледа да стоји с предузимачима у ортаклуку.

К. Црногорац. Г. Пера Видаковић брани ово што је брат Глиша као наш друг казао овде и то као одборник; а ја сам устао да браним част целог одбора.

Ја сам казао, да је он требао то да јави г. председнику и он му у томе дао задовољења, а не да овако пред целим одбором износити нешто, што се незна како је у ствари било, те да изгледа као какав ортаклук и т. д. док међутим може бити да овде од непоштења ни трага нема.

Пера Видаковић. По чему је г. Коста поколебана част одбора те је ви браните. Ја то не разумем. Кад је одборник изнео ову ствар ми му морамо веровати, јер је он наш повереник био при овоме послу.

К. Црногорац. Ви хоћете, све оно што ко посумња да сматрате за истинито.

То је рабулицизирање.

Председник. Сваки од господе одборника, и кад је на дужности и кад није, има право да мотри на све оно што се односи на општинске ствари, нарочито, у ономе гди се

нешто ради против интереса општине, нарочито, кад још то долази од званичника општинског.

И ја с моје стране благодарим г. Глиши на ову дојаву.

Ја ћу све то извидити па ћу вам јавити шта је у ствари, јер свакојак не изгледа лепо, што је он овако као званичник општински радио.

Милан Банковић. Г. Председниче. Ја незнам зашта смо ми овде у одбору. Држим да је одбор највиша власт у општини за општинске послове. Г. Црногорац би хтео да нам определи шта ће ко од нас да говори. То ми чудновато изгледа. Кад је поменута личност г. Живковића онда и ја имам нешто да приметим. Милијон пута сам ја њега виђао по сокацима где иде, и то у време кад треба да се ради. Он извесно то ради изговарајући, се да општинске послове врши, али сумњам у то, јер ништа не ради.

Ја мислим да ми као одборници можемо у по дана у пола ноћи доћи и прегледати шта је радио и шта ради један општински званичник. Ако то право одборници немају, онда што седимо ми овде, што нас зовете?— да идемо кући, на нек раде они како хоће.

(Чује се: „Тако је“: „добро“).

Ја сам чуо, да он наплаћује новац по извесним стварима и не предаје га коме принадежи већ га држи по годину дана. Како то сме да буде?

Гл. Јосиповић. Новци што их је дао за кауцију општински су, па на основу постојеће сумње тражим да се каса којом он рукује одмах затвори и види колико по књигама у њој мора бити и колико има у ствари. То можемо учинити, јер смо ми властни да нашу касу прегледамо

Председник. Ова је ствар господо свршена тако, да ја то извидим и да му дам укор што је тако радио. Доиста је такав рад неправилан и више се тако што не сме чинити.

Сад прелазимо даље.

Чујте извештај о извршеној лицитацији за прављење калдрме испред трећег и четвртог магацина на Ђумруку Хоћете ли да одбијемо ово? — (Одсудно).

Ја би био мишлења да одредимо тројицу од г.г. одборника, па нека они траже ко ће да прави ту калдрму.

Пера Видаковић. Предлажем: г.г. Милана Банковића, Глишу Јосиповића и Димитрија Наумовића. (Усваја се).

Председник. Дакле, господо, ова три лица овлашћују се да ову ствар доведу у ред. (Јесте).

Сад је на реду молба Алексе Матића, који је узео под закуп два општинска дућана у Фишегцијској чаршији. Он моли да му општина дозволи да на лицу подигне с свом трошку једну магазу па да за исту плаћа општини дукат месечно кирије. (Чује се: да се молба прочита).

Изволте дакле чути ту његову молбу. (Секретар чита).

Св. Боторић. Он тражи четири хвата празна плаца до оног сокачета, а нама је познато, да се већина мртваца опаја у палилујек ј пркви и да излазе тим сокачетом у Фишегцијску улицу: дакле то сокаче не треба да остане тесно и ја мислим, да му се даде само три хвата, те да се то сокаче не би стеснило. Осим тога да му се да то под тим условом, да направи лице у сокачету као и на фронту иначе не.

Петра Видаковић. Ја сам мишлења, да се преко те молбе пређе а дневни ред, јер можда ће то нама требати. Боље је да то одложимо за неки дан него да нас он заузи а за дванајест динара.

Председник. Сад баш каже господин, да би ту могао да се направи један дућан, где би се свештеници скидали.

Светозар Боторић. Онда не би било лепо, да ми ту подигнемо дућан за издавање под кирију, него да направимо дућан као капелу, где ће се свештеници скидати.

(Чује се: да се пређе на дневни ред).

Председник. Сад је на дневном реду тражење командант града за расаднице на калимегдану. То је практиковано до сада и на основу те праксе командант тражи.

Милаш Бакковић. Да ли ми имамо каквог прихода од тог калимегдана?

Председник. То се тражи у име напојнице за оне који чисте и плеве по калимегдану. То је наша ствар и ми би требали да плаћамо за то, јер ми уживамо то. (Чује се: да се одобри.) Дакле одобрава се ово.

Сад долази један реферат, који смо добили, од врачарског школског пододбора односно понуде г. Макензија. Изволте чути.

Секретар прочита реферат, а за тим и писмо г. Макензија.

Петра Видаковић. Ја мислим да се не прими тај поклон под тим условима. Ја кад хоћу да поклоним општини један плац за школу, већу да тражим да ми општина поднесе план шта ће и како да прави. Хвала му. Општина не прима услове.

Светозар Боторић. Мислим да „Славија“ кошта око 5—6 хиљада дуката: он је нудио и другима да им поклони тај плац, те да подигну кућу која ће да му украси то место, па но што нико не пристаје на те услове он онда општини поклања тај плац, те да је зграда кошта 10—12 хиљада дуката, а то би просто значило да једну суму новаца бацимо. Дакле према таквим условима, хвала му на том поклону — не треба нам.

Петра Видаковић. Из понуде г. Макензија види се, да је он велики шпекулант. Али камо среће да нам је то понудио раније, док није био подигао „Славију“, јер где је кафана, ту не може да буде школа.

Милорад Јанковић. Тај плац код „Славије“ тражио је школски одбор и може бити, кад би општина добила тај плац, да би га продала неком, па на другом месту да зида школу.

Председник. Ја сматрам да ми је дужност, као председнику општине, да овоме човеку изјавим благодарност, а тога, што знам, да је он сваке године по један пут и два пут давао прилоге за нашу сиротињу, и ја молим да овакве људе дочекујемо љубазно. Но и ја мислим да овај његов поклон под овим условом не можемо примити а тога, што општина има доста празних плацева, а не располаже средствима. Дакле, за сад да оставимо то и ако буде прилике да правимо тамо школу, онда да се обратимо њему да нам то да.

Петра Видаковић. Ја не бих био тога мишлења, него ја мислим да кажемо: да под оваквим условима не можемо примити.

Св. Боторић. Овде ће нешто друго да буде. Што каже г. Видаковић, г. Макензије је добар грађанин, али је и добар шпекулант. Он кад је толико племенит, нека сам подигне школу за сиротињу у свом крају, који је подигао. Он хоће с тим да увуче општину, да општина тај његов крај узме у рејон општине београдске. Његове су шпекулације дубоке. Ми имамо министарство грађевина и наше инжењере, и није нужно да нам он одређује план.

К. Црногорац. Мени се чини, да би се баш вод да шпекулација онда, кад би устали против школе. Шта нама смета да ми томе човеку кажемо: хвала на таквоме дару но општина није кадра да учини оне концесије које се траже. Нема шпекулације кад човек каже: ја овај плац дајем школи. И ја вас молим да против њега овако не говоримо. Дакле, кад човек излази са једном оваквом понудом, услед иницијативе школског одбора, онда ја мислим да треба да му изјавимо велику захвалност и да му кажемо: да општина то прима, али под условом, да зида зграду кад може.

Петра Видаковић. Не можемо ми да кажемо, да примамо под овим или под оним условима, него, или примамо или не примамо.

Председник. По што нисмо у том положају, да можемо примити онај услов, који говори да одмах подигнемо зграду, то не можемо поклон примити одмах, а кад га будемо потребовали, онда ће мо се обратити и променити услов.

Петра Видаковић. Не треба ништа друго да се каже до то: под оваквим условом, какав је положен, општина не може да прими поклон, — а то може да значи и да не може сад одмах примити.

Милорад Јанковић. Овде се повлачи реч о Макензију а то није ствар Макензијева, него школског одбора. А што се тиче тога, да он хоће да веже општину због тога краја, ја мислим да томе нема места и да тај крај не стоји далеко од општине, јер он плаћа све прирезе и трошкове општине; дакле и том се крају мора дати све што се даје и осталим крајевима у Београду.

Св. Боторић. Ја нисам говорио, да томе крају не треба дати школу. Општина кад почне градити школу, она има својих плацева. Ја сам у нечему противан томе и усвајам да се одговори онако како је г. Видаковић предложио, а кад дођемо до тога, да решавамо о појединим крајевима и о регулацији, ми ћемо о томе говорити.

Председник. Ја ћу вам у најкраћем времену изнети једну молбу о томе, да се одреди круг Београда.

Дакле ова је ствар свршена свако: под оним условом, а у околностима у којима се општина налази, не можемо примити овај поклон.

(Чује се: тако је.)

Изволте чути даље.

Секретар чита молбу штампару Кимпановића.

Председник. Ја мислим да ће вам ово бити познато. Пређашњи одборници имали су једну понуду од штампару Кимпановића и они су ту понуду одбили и овластили су мене да ја изведем, да то буде општинска ствар, јер ја не могу прилепљивати таблу на кућу некоме, који то неће. Он тражи само за годину дана, да начини табле о свом трошку, па ако нам се допадне те табле, да ми можемо доцније то откупити, јер то ће дати 180—200 динара прихода. Дакле ако би случајно усвојили ово, ми не рескирамо

дишта, јер он прави то о свом трошку и он ће са при-
ватним људима да се погађа.

Милан Маринковић. То је све лепо, али само како
ће он да уцењује људе са тим таблама?

Петра Видаковић. Ако се допусти та спекулација,
онда ће се људи научити на неко плаћање. С тога је боље
да ми то не дамо томе, но да ми сами то изнесемо и уз-
мемо за наше приходе и онда се нико неће сетити да за
то тражи неку накнаду. Дакле, боље је да оставимо то и
да се представништво постара на свој начин да то изведе.

Председник. Дакле не прима се. (Не прима се.)

Га. Јосиповић. Ја бих имао да упитам о суми која
је утрошена на храну општинских коња, јер сам чуо да
се много на њих троши.

Петра Видаковић. Ја знам да је за ову рачунску го-
дину набављено 24 464 килограма јечма, а међу тим то је
потрошено за 6—7 месеци.

Председник. Заиста је то било и ја сам наредио да
се то извиди. Јечма заиста нема и требало би да се од-
реди једна комисија која ће о томе дати извештај. Ја сам
био наредио да се узима по 600 килограма, па сам онда
сам лично контролисао то, али општини то не конвенира.
Дакле та је ствар мени позната.

Га. Јосиповић. Ја сам чуо од једног грађавина, да
је неки предузимач, који је раније лиферовоа јечам, могао
за то неколико стотина килограма да прими паре, а да
јечам не донесе.

Др. Марко Лeko. И ја бих имао да кажем, да нам је
јакко пала у очи та сума, кад смо прегледали рачун.

Милан Банковић. Ја бих имао да покажем један начин,
да се не сатире јечам, а то је, да се амбари окују блехом
и онда мишеви и пацови не би могли ни један драм да
однесу.

Председник. Ја сам нашао сва акта по том предмету
и кад дође г. Јова, ја ћу то изнети.

За тим секретар прочита молбе за уверење о влада-
њу имовном стању.

Састанак је овај закључен у 9 часова у вече.

ПИСМА ИЗ РУСИЈЕ

(Париском „Солеју“)

Петроград 21. августа 1888.

Ако је слободно адресовати какав прекор ли-
бералној и реформаторској владавини покојнога цара
Александра II. онда јој се може пребацити: што
је систематски занемарила поморску снагу своје
земље. Јер, ма шта рекла западна штампа, о тако
званом „славољубљу“ руских царева, Александар
II. био је човек мирољубив. По што је на брзу руку
закључио ону „кримску војну“, коју је отац ње-
гов не смислено повео, видимо га где, у току од

двадесет и шест година свога царовања, свега је-
дан пут (1877) вади мач из корица, па и то тек,
за једну идеју: за слободу источних Хришћана!

И не помишљајући, дакле, на какво спољно
предузеће, а тврдо убеђен у предусретљивост и
пријатељство краља Пруске, као најзад, и саврше-
но зањат својим великим плановима друштвеног
преображаја, Александар II. предао је забораву
убојну флоту — под Севастопољем сарањену. Не-
мајући, пак, такву једну флоту на Црном Мору
год. 1877, Руси нису могли затворити Босфор ни
освојити Требизонт, те тако једним ударом завр-
шити цео рат. Од своје стране, царев брат, велики
војвода Консгантин, није никада могао прежалити
губитак флоте на којој је некад као официр забе-
лежио сјајне подвиге.

Према томе, прва мисао садањег цара Алек-
сандра III, била је; да ускрене народну морину.
Он је морао видети колико је Немачка порасла, па
чак и опасном постала. У пристанима Кила, Вил-
хелмехафена и Данцига рађала се убојна снага мор-
ска која је имала овладати Балтиком. Чим је ступио
на престо Александар III. просу злато, да створи
Русији лађе и ескадре, које би cadre биле изнудити
јој поштовања на мору. Чак и послуга бродарска,
која је донде с презрењем поверавана живљу ту-
ђинском, као Финцима, Естонцима и Ливонцима
ево је, већ пет или шест година, у руским рукама.
На Балтику Русија данас броји четири оклопнице
првог реда, једну оклопницу другог, две оклопне
осам простих крстарица, и од прилике 110 (сто и
десет) торпедница свију родова. Нити је црномор-
ска флота њена мање импозантна. Четири оклоп-
нице и седам крстарица првог реда, као 45 (четр-
десет и пет) торпедница састављају снагу њену;
док се засебна реч мора рећи о ескадри која се
вије по водама Тихог Океана, и која је то сиње
море, баш као каспијска ескадрила Каспију, прет-
ворила у руско језеро. Ми за овај пар нећемо го-
ворити о црноморској флоти — флоти, — којој је
искључни задатак да брани руске црноморске обале
све до дана *можда* и *блиског*, када ће застава ру-
ска бити позвана да се, као заштитница Грчке и
савезница Француске појави у водама *Средиземним*.
Не, на реду је да се обрнемо оној *балтичкој* сили
поморској којој руски адмиралатет у овом часу
поклања сву своју пажњу.

И доиста, још у току ове године, велике ма-
невре изведене су у заливу Финском и троуглу који
склапа Ревал (Естонија) са Абом и Хелсингфорсом
(Финска).

Последњих неколико година, млада флота већ била се најпре у гађању у нишан и бацању торпеда — час пред Балтик пристаном (Естонија) а час пред отоком Нарденом (северно од Ревала). За овим се упражњавало искрцавање војске на обе обале Залива, и подражавало стицање немачке војске под Нарву ил Виборг ради грожења Петрограду. Данас је дакле као што нагласих, руска балтичка флота и довољно јака, и довољно извећбана да је могла предузети и велике ескадарске маневре. Нити та појава треба да вас остави равнодушнима у часу кад флоте, француска и италијанска чине исте пробе и опите на таласима Средиземног мора.

На самим маневрама оvd. био је постављен дотичним ескадрама двоструки задатак, и то *прво* да реше: може ли каква непријатељска флота *изненадно* да продре у фински залив? И *друго*, претпостављајући да може, то, да ли ју је могуће држати у шаку снагом једне ескадре која би била концентрисана на из есној тачци, а ослањала се на обалске утврђења?

Дакле, ескадрон вице-адмирала Чикачева било је поверено да игра улогу непријатеља, а ескадри вице-адмирала Попова одбрана обале. По сведоци ретких и привилегованих личности којима је дозвољено било да присуствују овим маневрама, горња операција извршена је са обе стране колико вешто толико и енергично....

Ну ове велике маневре морске не треба да нам из главе избришу и оне *сувоzemне* спреме које чини руска царевина, и које ће се у неколико осветлити идуће недеље у логору *Јелисаветграда*. Око 60.000 (шездесет хиљада) војске сабраће се на оближњој пољани, а састојаће се из гарнизона Харкова, Одесе и целог Југа. Прошле године био је сведок подобном развоју снаге север Пољске, граница Пруске, земљиште између Вилне и Брест-Литовског; а ове године имаће прилике да тако нешто види *аустријски* комшилук, јер се ове маневре држе на десној обали Дњепра на југу Мало-Русије. Збиља, та два краја и јесу најприступнија (непријатељу) од целе царевине, а Русија није везана, као наша Француска, разним обзирима према својим моћним суседима. Као допуну овом збиру маневара, објављује се још сад, а за идућу годину, велика концентрација војске између Смоленска и Москве. А сад да завршимо са једном новошћу која је јако обрадовала наше трговце па преко њих и наше финансијере. *Жетва* у Русији, за коју се у почетку држало да ће бити хрђава, ево се приказује као доста добра. Зна се, међу тим, да је, Шпанију изу-

зев, летиња оманула у целој Јевропи. У Инглеској и Француској узрок су томе биле: ладноћа и непрестане кише, а у Немачкој још и поплаве; док бољи гласови не долазе ни из Италије, Белгије, Холандије па чак и из Угарске.

Најзад за *америчку* жетву зна се да је слаба, као што је „инђијска“ пропала. Према свему дакле, изгледа да ће ове године Русија бити позвана да нахрани Јевропу, те том приликом и своје народне финансије мало да покрпи...

Али, ако руски економи имају разлога да буду задовољни, не може се то рећи и о новинарима, бар не о уреднику оvd. „Гражданина“. Ја сам вам још зимус говорио о овоме листу, којим управља са неисцрпљеном живошћу, онај либерални конзерватовац и православни славенофол — кнез Мешчерски. Јако противан и новачењу и расколу, овај је лист у почетку врло добро виђен био код руске владе. Али, окуражен оваким успехом књаз Мешчерски дозволи себи и неке дрскости. За ово он сад и испашта. У једном он последњих указа својих министар унутрашњих дела изјављује да, „и ако се у опште узев коректно влада „Гражданин“ хоће да се упушта и у нападе противу мера и кораке владе који ју (напади) излажу јавној мрзости и презрењу“. Услед тога издаје се „Гражданину“, а у лицу уредника књаз Мешчерског, прве законска опомена

Па да ли ће ова претња имати каква дејства? Идемо да видимо али — сумњамо.

ЛИЦИТАЦИЈА

На дан 15. тек. месц. од 3 до 5 час. после подне, држаће се у канцеларији инжењерског одељења Суда ово општинског јавна устмена лицитација за одкопавање и планирање земље и претресање калдрме у Призренској улици.

Лицитација ће се држати од квадратног метра.

Кауција је 300. динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, план попречних профила и ситуациони предрачун могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско.

После свршене и закључене лицитације неће се примати никакве понуде.

Из седнице Суда општ. Београдске ГН 366. 5 Септембра 1888 год. у Београду

СВИМА ПОТРОШАЧ. МЕНИЦА И РАЧУНА

Према распису г. министра финансије, од 24. августа ове год. Пбр. 14522, пустиће се у течај 10. септембра о. год. жиговане менице и рачуни, које ће државна штампарија, као свој монопол из правити. За рачуне, управа ће државне штампарије продавати само монополисану хартију, а потрошачу ће сваком до воље стајати да у ма којој штампарији штампа линије и остале шаре, које му буду требале

Цена трговачким рачунима, према закону о таксама од 25. маја о. год. биће:

Бланкет од $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{2}$ табака 0·10 дин.

утишнута марка . . . . . 0·10 "

Свега **0·20** дин.

На рачунима не ће потрошачи имати никакав проценат.

Цена меницама према закону о таксама биће:

Менични бланкет, ма каква вредност менице била . . . . . 0·20 д.

Утишнута марка у бланкет:
за менице чија је вредност:

од	до	100 дин.	0·20 д.
101	"	250	" 0·40 "
251	"	500	" 0·80 "
501	"	800	" 1·50 "
801	"	1200	" 2·— "
1201	"	2000	" 3·— "
2001	"	3500	" 5·— "
3501	"	5000	" 7·— "
5001	"	7500	" 9·— "
7 7501	"	10.000	" 12·— "

Потрошачи меница имаће за куповину преко 50 меница на бланкетима (чија је вредност стална — 0·20 дин.) 2⁰/₁₀ рабата.

И менице и рачуни моћи ће се добити од 6. септембра ове год. сваког дана у државној штампарији и у свима књижарама краљевине Србије.

Бр. 5214. Из управе државне штампарије, 5. септембра 1888 год. у Београду.

Због штампарских тегоба, овај је број нашег листа закаснио за читаву недељу дана. Читаоци ће, пак бити накнађени првом даном приликом.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 31. АВГУСТА 1888

	ИМАОВИНА	ДУГ	Сравњење са прошлим стањем
Главница		20,000.000·—	
Акција	10,000.000·—		
Привремене акције		10.000·000·—	
Акционари	7,500.250·—		
Банкноте у течају у злату . . . . . 158.800·—	}	12.813.410·—	+ 13.900·—
" " " " сребру } привремене 9,388.860·—			
" " " " " сталне . . . . . 3,265.750·—			+ 538.270·—
Благајна у звечењем новцу у злату . . . . . 1.611.366·23	5,771.252·68		— 95.360·—
" " " " " сребру . . . . . 3,825.586·41			+ 139.778·80
Стр. вредности и салда стр. кореспондената . . . . . 334.300·04			+ 3.404·40
Лисница у злату . . . . . 1.051.909·55	3,719.857·36		+ 47.620·37
" " сребру . . . . . 2,667.947·81			— 14.748·80
Зајмови на државне обвезнице у злату . . . . . 2,496.143·—	3,894.373·—		+ 42.395·78
" " " " " сребру . . . . . 1,398.230·—			— 4.950·—
Текући рачуни домаћих новчаних завода	1,897.634·44		+ 1.100·—
Менице за наплату	7.809·46		+ 228.537·75
Кауције	149.730·—		+ 3.375·51
Полагачи кауција		149.730·—	
Оставе просте	259.800·—		
Остављачи простих остава		259.800·—	
Оставе по текућим рачунима	2,521.108·29		
Остављачи по " "		2,521.108·29	
Резервни фонд		20.847·68	
Вредности резервног фонда	16.727·25		
Положене акције српске Народне Банке			
Разни рачуни	60.429·28		+ 9.594·19
Обвезе по текућим рачунима		34.075·79	— 702·—
	45,798.971·76	45,798.971·76	